

ставители отъ всички слоеве на нашето общество, отъ турско време та дори до днешни дни — прѣдставители, обрисувани така, че вие не можете и години, слѣдъ като сте чели нѣкоя Вазова книга, да ги забравите и да ги смѣсите единъ съ другъ. Каква безкрайна галерия отъ типове и портрети, дадени съ едно изкуство, което очудва и западни критици? За „Подъ игото“ и да не говоримъ; достоинства на този романъ сж отдавна оцѣнени въ чужбина; нито за фини психологически етюди като „Дѣдо Йоцо гледа“ — прѣвеждани много пѣти на чужди езици. Вземете чисто битописнитѣ му разкази и повѣсти, като „Хаджи Ахилъ“, „Чичовци“ и толкова други. Или малкитѣ му ескизи изъ софийския животъ. „Драски и шарки“. Какъвъ грамаденъ магазинъ отъ познания на живота и колко непринудено и леко изкуство!

Но Вазовъ не черпи своитѣ материали само отъ днешния животъ на българина. Той съ голѣмъ успѣхъ възсѣздава и важни моменти отъ неговата стара история. Спомнете си: „Къмъ пропасть“, „Бориславъ“, „Ивайло“, повѣстѣта „Светославъ Тертеръ“ и др. Какво въздѣйствиѣ иматъ тия творения надъ душитѣ, най-добрѣ можемъ да видимъ отъ факта, че „Бориславъ“ само за нѣколко мѣсеца биде игранъ въ София и изъ провинцията повече отъ двѣстѣ пѣти.

Азъ скърбя, че мѣстото и случая не ми позволяватъ, освѣнъ бѣгло, съ една линия, да набѣлѣжа, какви разнообразни богатства ни е далъ Вазовъ, понеже трѣбва да мина къмъ втората частъ на онова, което искамъ да изтъкна: къмъ връзкитѣ на Вазова и Вазовото творчество съ румелийската столица.

Нека кажа тутакси: Пловдивъ игра рѣшаваща роля въ живота и въ формирането на голѣмия български поетъ. Съ положителностъ може да се твърди, че Вазовъ стигна своя пълненъ ръстъ на националенъ поетъ именно въ Пловдивъ, дѣто написа по-голѣмата частъ отъ най-хубавитѣ свои стихотворения. Освѣнъ това въ Пловдивъ той за пръвъ пѣтъ се прояви и зае първенстващо мѣсто и като белетристъ, и като драматургъ, и като публицистъ. Нека напомнимъ ония произведения, които България дължи на живота на Вазова въ южно-българската столица.

Настанилъ се въ Пловдивъ прѣзъ есеньта на 1880 год., Вазовъ въ първо време е заетъ главно съ работитѣ на Обла-